

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1977
Toplantı Tarihi/Sayısı : 18.7.2023/34
Karar Numarası : 2023/558
Başvuran : Y.T.
Başvuran Vekili : -
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi : İskenderun T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın vefat eden abisinin cenazesine katılma talebinin haklı bir gerekçe olmadan reddedildiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. 8/12/2022 tarihinde abisinin vefat ettiğini,

b. Bulunduğu ceza infaz kurumunun ve İskenderun Cumhuriyet Başsavcılığının personelinin kendisiyle ilgilenmediğini ve cenazeye katılma talebini reddettiğini,

c. Cezasının bir yıldan az olmasına ve tüm masrafları kendisinin karşılaması kaydıyla cenazeye katılmasına hiçbir engel bulunmamasına rağmen talebinin keyfi olarak reddedildiğini iddia etmektedir.

3. Muhatap İskenderun T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

a. Cumhuriyet Başsavcılığından alınan 12/12/2022 tarihli yazıya istinaden, kolluk görevlilerince tutulan tutanakta bahse konu adresin alt bölümünün dere olduğu, güvenlik açısından problem oluşturabileceği değerlendirildiğinden 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirinin İnfazı Hakkındaki Kanun'un 94'üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamında başvuranın mazeret izninin reddine karar verildiği ifade edilmektedir.

4. Başvuran, muhatap Kurumun yazılı görüşüne ilişkin cevabi yazısını kanuni süresi içerisinde Kurumumuza göndermemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumumuzun "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

6. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinde ise özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Karar türleri" başlıklı 65'inci maddesine göre: "*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

10. "*Ceza infaz kurumu idaresi bir yakınının veya eşinin ölümü veya ciddi hastalığı ile ilgili olarak mahpusu derhal bilgilendirmelidir. Şartlar izin verdiği takdirde, mahpusun yakınına veya eşini refakatçi eşliğinde veya tek başına, yatak başında ziyaretine veya bu kişinin cenazesine katılımına izin verilir.*" (Birleşmiş Milletler Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar, 17/12/2015, Madde 70.).

11. "*Anayasa'nın 19'uncu maddesi gereği hükümlü ve tutukluların özel ve aile hayatına birtakım sınırlamaların getirilmiş olması, hukuka uygun olarak ceza infaz kurumunda tutulmanın kaçınılmaz ve doğal bir sonucudur. Bu bağlamda idarenin tutuklu ve hükümlülerin özel ve aile hayatına müdahale konusunda takdir yetkisinin daha geniş olduğu gözetilmelidir. Burada mühim olan ceza infaz kurumunun güvenliğinin sağlanması amacı ile hükümlünün özel ve aile hayatına saygı gösterilmesi hakkı arasında adil bir dengenin sağlanmış olmasıdır.*" (AYM, Rasul Kocatürk [GK], B. No: 2016/8080, 26/12/2019, para.56.).

12. Başvuranın; abisinin vefatı üzerine cenazesine katılma yönündeki talebinin haklı bir gerekçe olmadan reddedildiği iddiasına karşılık olarak muhatap Kurum tarafından; başvuranın söz konusu talebinin, güvenlik açısından problem doğurabileceği değerlendirildiğinden reddedildiği ifade edilmektedir.

13. 5275 sayılı Kanun'un 94'üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre: "*Bu Kanun'un 25'inci maddesi kapsamına girenler hariç, yüksek güvenlikli ceza infaz kurumunda bulunanlar da dâhil olmak üzere, güvenlik bakımından sakınca oluşturmaması koşuluyla tehlikeli olmayan hükümlünün, dış güvenlik görevlisinin refakatinde bulunmak şartıyla, talebi ve Cumhuriyet Başsavcısının onayıyla; a) İkinci derece dahil kan veya kayın hısımlarından birinin ya da eşinin ölümü nedeniyle cenazesine katılması için yol süresi dışında iki güne kadar*

(...)

izin verilebilir."

14. Somut başvuruda, başvuran her ne kadar abisinin cenaze törenine katılma talebinin haklı bir gerekçe

olmadan reddedildiğini iddia etmiş olsa da muhatap Kurum tarafından gönderilen belgelerden, başvuranın söz konusu cenaze törenine katılması yönündeki talebinin, güvenlik açısından doğabilecek problemler gerekçe gösterilerek reddedildiği anlaşılmaktadır. 5275 sayılı Kanun'un 94'üncü maddesinin ikinci fıkrasında, *güvenlik bakımından sakınca oluşturmaması koşuluyla ve izin verilebilir* ifadeleriyle idareye verilmiş bir takdir yetkisinin bulunduğu, dolayısıyla muhatap Kurum tarafından yapılan işlemin mevzuata uygun ve haklı bir gerekçeyle yapıldığı değerlendirilmektedir.

15. Bu çerçevede, 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamında kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

- A.** Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,
B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

18/7/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Afişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye